

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9CoCsp/37/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7821201819
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Miková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7821201819.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Mikovej a členiek senátu JUDr. Gizely Majerčák a JUDr. Dany Popovičovej v spore žalobkyne: F. V., nar. XX.X.XXXX, bytom S. XX, Y., zastúpená advokátkou Mgr. Ivica Štiglitz, so sídlom Šafárikova 8, Rožňava proti žalovanému: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 53 255 739, o určenie, že zmluva o splátkovom úvere je bezúročná a bez poplatkov, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 14. apríla 2022 č.k. 6Csp/74/2021-141

rozhodol:

Z r u š u j e napadnutý II. výrok rozsudku o náhrade trov konania a v zrušenom rozsahu vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že zmluva o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 12.3.2010 je bezúročná a bez poplatkov (I.) a nepriznal stranám sporu náhradu trov konania (II.). Súd rozhodoval o návrhu žalobkyne zo zmluvy o splátkovom úvere uzavretej s právnym predchodcom žalovaného Slovenskou sporiteľňou, a.s. dňa 12.3.2010, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver na úpravu a údržbu nehnuteľnosti určenej na bývanie vo výške 33.000,00 eur s úrokovou sadzbou 6,69% ročne platnou na obdobie 5 rokov. Úver mala žalobkyňa vrátiť v mesačných splátkach vo výške 186,97 eur od prvého čerpania do 30.4.2010 a od 10.5.2010 vo výške 265,89 eur vždy do 10. dňa v mesiaci s celkovým počtom anuitných splátok 180. Poplatok za spracovanie úveru činil 265,52 eur a za správu úveru 2,99 eur mesačne. Konečná splatnosť bola úveru bola určená na deň 10.4.2025. Žalobkyňa svoj návrh odôvodnila tým, že zmluva neobsahuje zákonné náležitosti upravené zákonom č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch platného a účinného v čase uzavretia zmluvy, lebo absentujú údaje o ročnej percentuálnej miere nákladov, termín začiatku splácania úveru, konečná suma úveru. Súd prihliadal na obranu žalovaného založenú na právnej úprave platnej v čase uzatvorenia zmluvy, že v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. zmluva uzatvorená stranami sporu vzhľadom na svoj účel a výšku úveru nespadá pod právnu reguláciu zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

2. Súd prvej inštancie po právnom posúdení záväzku žalobkyne podľa ustanovení Obchodného zákonníka (§ 497, § 1, § 261 Obchodného zákonníka), ustanovení o spotrebiteľských zmluvách podľa § 52 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2 písm. e/ zákona č. 258/2001 Z.z. a čl. 2 ods. 1 písm. f/ Smernice Rady 87/102/EHS, týkajúcej sa spotrebiteľského úveru konštatoval, že posudzovaná zmluva sa vzhľadom na negatívne vymedzenie § 1 ods. 2 písm. f/ zákona č. 258/2001 Z.z. nepovažuje za spotrebiteľský úver, pretože sa jednalo o úver poskytnutý na bývanie a hodnota úveru presahuje sumu 20.000,00 eur. Rovnako tak poukázal na to, že Smernica sa neaplikuje na úver, presahujúcu čiastku 20.000,00 ECU. Súčasne konštatoval, že charakter zmluvy je spotrebiteľský, avšak v obsahu tejto zmluvy neboli zistené žiadne neprijateľné podmienky, zmluvné dojednania nie sú v rozpore so zákonom ani dobrými mravmi, zmluva netrpí žiadnymi dôvodmi, pre ktoré by ju bolo možné považovať za neplatnú a spĺňa všetky náležitosti vyžadované § 497 Obchodného zákonníka. Nezistil, aby právny predchodca

žalovaného uzatvoril so žalobkyňou zmluvu v úmysle uviesť ju do omylu a na ujmu jej spotrebiteľských práv, z ktorých dôvodov konštatoval, že žalobe nebolo možné vyhovieť. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania odôvodnil aplikáciou § 257 Civilného sporového poriadku (CSP) a úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal, považujúc za dôvody hodné osobitného zreteľa, povahu a okolnosti sporu. Súd uviedol, že žalobkyňa ako zmluvná strana sa dôvodne pokladala za spotrebiteľku a domáhala sa ochrany svojich práv, teda nie je možné jednoznačne pričítať jej zavinenie za iniciovanie súdneho konania a priznanie náhrady trov žalovanému považoval za neprímerane tvrdé a v rozpore s princípom spravodlivosti.

3. Proti výroku rozhodnutia o náhrade trov konania podal odvolanie žalovaný z dôvodov vymedzených § 365 ods. 1 písm. b/, h/ CSP, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhoval, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Odvolateľ zastával názor, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie nezodpovedá zmyslu a účelu aplikovaného § 257 CSP, lebo za dôvod hodný osobitného zreteľa nemožno považovať len fakt, že žalobu podá spotrebiteľ, hoci aj absolútne neopodstatnenú. Zdôraznil, že v tomto konaní účelne vynaložil trovy konania v súvislosti so svojou procesnou obranou, pričom žalobkyňa, ktorá iniciovala konanie pred všeobecným súdom zodpovedá za procesný výsledok sporu. Konštatoval, že v prejednávanej veci súd nezistil žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré možno chápať ako neprímeranú tvrdosť zákona, alebo ktoré by sa týkali miery podielu protistrany na vzniku sporu, povahy a okolnosti sporu, zložitosti právnej problematiky či aplikovaného výkladu medzinárodnej zmluvy, osobných pomerov strán, či ich príjmu. V prejednávanej veci sa žalobkyňa od počiatku nedôvodne domáhala ochrany svojich práv žalobou, a je neprípustné uplatňovať taký výklad § 257 CSP ako to urobil súd prvej inštancie, z ktorého vyplýva oprávnenie spotrebiteľa hoci aj šikanóznym spôsobom uplatňovať svoje nároky voči dodávateľovi, za ktoré konanie by neznášal žiadnu zodpovednosť.

5. Iné vyjadrenia v odvolacom konaní podané neboli.

6. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd preskúmal odvolanie žalovaného ako podané včas a oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ustanovení § 379 a § 380 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

7. Výrok rozsudku o zamietnutí žaloby nadobudol právoplatnosť, pretože proti nemu nebolo podané odvolanie, a nebol preto v odvolacom konaní preskúmaný.

8. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie o trovách konania založil na vnútorne protirečivej argumentácii, z ktorých dôvodov je jeho rozhodnutie nezrozumiteľné, pretože úvahy súdu o aplikácii § 257 CSP odporujú záverom, pre ktoré žalobu zamietol, čím súd prvej inštancie zadal dôvody na zrušenie rozhodnutia v napadnutom rozsahu podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP.

9. Súdne rozhodnutie je odrazom myšlienkového postupu súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, ku ktorému má súd dospieť pri rešpektovaní zákonom ustanovených procesných princípov a pravidiel. Zákaz vnútornej rozpornosti argumentácie v súdnych rozhodnutiach, ktoré súčasne zakladá porušenie práva strany sporu na spravodlivý proces bol konštatovaný aj v rozhodnutiach Ústavného súdu SR (I.ÚS 243/07, I.ÚS 402/08).

10. Ustanovenia § 255 CSP až § 261 CSP upravujú predpoklady, za splnenia ktorých majú strany sporu (alebo tretie osoby) právo na náhradu trov konania, ktoré vynaložili. Zmyslom a účelom náhrady trov konania je poskytnúť úspešnej strane sporu, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musela alebo bude musieť nepochybné zaplatiť, pričom by ich nemusela zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

11. Súd prvej inštancie žalobu zamietol konštatujúc, že pokiaľ aj táto mala charakter spotrebiteľskej zmluvy, neboli zistené žiadne dôvody pre jej hodnotenie ako zmluvy bezúročnej a bez poplatkov, a súčasne výrok o trovách konania odôvodnil na nezrozumiteľnom závere, že „žalobkyňa sa dôvodne pokladala za spotrebiteľku, a tak sa domáhala ochrany svojich práv a nie je možné jednoznačne jej pričítať na zavinenie iniciovanie súdneho konania“. Súd považoval za neprimerane tvrdé a v rozpore s princípom spravodlivosti priznanie náhrady trov protistrane neuvádzajúc, na základe akých skutočností vylúčil zodpovednosť sporovej strany - spotrebiteľa za podanie nedôvodnej žaloby. Bez ohľadu na to, či je fyzická osoba spotrebiteľom alebo vystupuje ako súkromný subjekt v iných záväzkových vzťahoch, v zásade vždy znáša procesnú zodpovednosť za výsledok sporu pre ňu nepriaznivý, a povinnosť na náhradu trov konania jej nie je uložená v takých prípadoch len výnimočne, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Len samotné postavenie fyzickej osoby ako spotrebiteľa nie je dôvodom pre aplikáciu § 257 CSP, ako tomu nasvedčujú úvahy súdu prvej inštancie. Ak na jednej strane hodnotí súd žalobu ako neodôvodnenú, nemôže súčasne považovať prípadnú povinnosť žalobcu - spotrebiteľa na plnenie náhrady trov za neprimeranú tvrdosť zákona, či za nespravodlivé. Existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa musí vyplývať z charakteru, či priebehu sporu, keď aj úspešná protistrana sa významným spôsobom pričinila o vznik sporu, alebo sa také dôvody vzťahujú k osobným, sociálnym, majetkovým pomerom strán alebo k iným pre konanie významným okolnostiam. Nemožno opomenúť, že žalobkyňa bola v konaní zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom a pokiaľ sa domáhala ochrany spôsobom odporujúcim zákonu (v danom prípade z konania vyplýva, že sa domáhala ochrany podľa ustanovení, ktoré podľa celkom zrozumiteľného textu právnej úpravy takúto ochranu žalobkyne neposkytovali) nemožno vylúčiť jej zodpovednosť za podanie žaloby.

12. Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (§255 ods. 1, 2 CSP).

13. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

14. Aplikácia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 a nasl. CSP, súd však dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, dnes už ustálenú (viď rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 17/2009, 5 Cdo 67/2010 či 3 MCdo 46/2012), podľa ktorej nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Ustanovenie § 257 CSP neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami, ale na odstránenie neprimeranej tvrdosti v záujme dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné prihliadať k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom všetkých strán konania a je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia aj na majetkové pomery oprávneného účastníka, teda tej strany sporu, ktorá by inak mala nárok na náhradu trov konania. Je potrebné si všímať aj okolnosti, ktoré viedli strany sporu k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní, teda nielen toho, ktorého by stíhala povinnosť nahradit' trovy konania, ale i toho, ktorého majetková sféra by bola použitím tohto výnimočného ustanovenia dotknutá. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu.

15. V opätovnom konaní súd prvej inštancie spôsobom zodpovedajúcim zmyslu a účelu právnej úpravy uplatňovanej pri rozhodovaní o náhrade trov konania sa v kontexte vyššie uvedeného vysporiada so zodpovednosťou tej-ktorej procesnej sporovej strany za výsledok sporu. V prípade, ak sa mieni odchyliť od zásady procesnej zodpovednosti za výsledok konania, túto svoju argumentáciu

podloží konkrétnymi skutočnosťami vyplývajúcimi zo súdneho konania, majúcou základ v charaktere uplatňovaných ustanovení o náhrade trov konania a ich výklade realizovanou súdnou praxou. Vezme do úvahy, že je vylúčené rozhodovať o náhrade trov podľa § 257 CSP len na základe svojoľnej úvahy a za použitia argumentácie, ktorá popiera princíp zodpovednosti strán za vedenie a výsledok súdneho sporu. V opätovnom konaní súd rozhodne aj o trovách celého konania vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

16. Rozhodnutie prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).